

ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลในประเทศไทย

The Efficiency of the Administration and Development of Local Sub-District Organizations in Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล (2) เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก (3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล (4) สร้างสมการ อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีความสัมพันธ์มาก หรือน้อย (5) อธิบายเส้นทางความสัมพันธ์ของปัจจัยทางตรง และปัจจัยทางอ้อม ในแต่ละกรอบปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ใน ประเทศไทย จำนวน 378 อบต. สุ่มจาก อบต.ทั่วประเทศจำนวน 6,157 อบต. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุส่งผลกระทบ และค่าวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง ความสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า ระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลในประเทศไทยในภาพรวมทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับประสิทธิภาพมาก ($\bar{X}=4.04$) และพบว่า ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านภายในองค์กรด้านการบริหาร ปัจจัยภายนอกองค์กร และปัจจัยทางคุณลักษณะของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์พบว่าปัจจัยทางภาวะผู้นำส่งผลกระทบทางตรงต่อประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด แต่ไม่มีผลกระทบทางอ้อมส่วนปัจจัย ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในท้องถิ่นพบว่ามีผลกระทบทางอ้อมต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด แต่ ไม่มีผลกระทบทางตรง

ดังนั้นปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นที่พบ จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสร้างรูปแบบสมการทำนาย ในการศึกษาครั้งนี้ได้

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย

Abstract

The purposes of this research were to study: (1) The efficiency level of the administration and development of sub-district administration organizations in Thailand (2) Comparison of the efficiency of the administration and development of sub-district Administration Organizations, classified by sex, educational level, and the major occupation, of the samples (3) Factors affecting the efficiency of the administration and development of sub-district Administration Organizations, (4) The creation of an equation to explain the relationships of the variants; and (5) The relationship route of direct factors and indirect factors in each factor frame, which affected the efficiency of the administration and development of sub-district Administration Organizations in Thailand. Tools used in this research were questionnaires, constructed by the researcher. 378 sample groups were randomly selected, from 6,157 chairmen of sub-district administration organizations in Thailand. The statistics used in analyzing the data were: average value, standard deviation value, the declining coefficient, and the analysis of relationship route. The findings showed that (1) The efficiency level of local administration and development of sub-district administration organizations in Thailand as a whole, regarding 7 aspects were at a very high level; (2) Educational levels, major occupations, and income affected the efficiency of the development. In addition, the administrative functions -- internal factors, external factors, and the characteristics of individuals regarding the leadership style, and administrative unity affected the administration and development of the local-sub district administration organization..

According to relation analysis, leadership has the most direct impact on the efficiency of local government development, but it does not have an indirect impact on the efficiency of local government development. Also, the participation of people in local areas has only an indirect impact on the efficiency of local government development. As a result, a model of assumptive equation from the administration factors can be identified which affects the efficiency of local government development.

Keywords: Local sub-district administration organizations, a development of sub-district administration organizations

ความนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันมีความสำคัญมากและมีแนวโน้มที่จะสำคัญขึ้นเรื่อยๆ ต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาของสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาคนและความเป็นอยู่ของคน

ระดับชุมชนยังมีความสำคัญ เพราะการพัฒนาคนและการพัฒนางานในท้องถิ่นชนบทเป็นตัวชี้วัดสำคัญสามารถบ่งบอกถึงการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2539, หน้า 6 -7)

การพัฒนาท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญดังจะเห็นได้จากการที่ประเทศไทยมีการวางแผนการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นมานานแล้วการ

กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ดังจะเห็นได้ชัดเจนจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของคน พัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน ด้านเศรษฐกิจ สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและด้านธรรมาภิบาล ความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นยังสะท้อนให้เห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ได้บัญญัติไว้ว่า (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2543, หน้า 113) รัฐพึงส่งเสริมประชาชนให้เข้าใจและเลื่อมใสศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมตลอดทั้งการปกครองท้องถิ่น รัฐพึงส่งเสริมท้องถิ่นให้มีสิทธิปกครองตนเองได้ตามกฎหมายบัญญัติ การจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไป ตามการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น (ประจวบ นันทิยะกุล 2547, หน้า 17) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2550 ได้บัญญัติไว้โดยให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตคนในชุมชนและสังคม ทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครอง สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลเท่ากันทั่วราชอาณาจักรไทย (ประจวบ นันทิยะกุล 2550 หน้า 128) ปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรหลัก ในการพัฒนาคนและพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการรับผิดชอบในการอยู่ดีกินดีมีความสุขของประชาชน ซึ่งรัฐคาดหวังว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลจะทำหน้าที่ในการบริหารพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด แต่ในทางปฏิบัติการ

พัฒนาไม่ได้ดำเนินไปได้เต็มที่ตามที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ของงานจึงยังมีประสิทธิภาพน้อย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาด้านความเป็นอยู่ของคนชุมชนท้องถิ่นทุรกันดารยังทำได้ไม่ทั่วถึง ประชาชนมีความเป็นอยู่แตกต่างจากประชาชนในชุมชนเมืองมาก ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรหลัก มีหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการรับผิดชอบในการอยู่ดีกินดีมีความสุขของประชาชน ซึ่งรัฐคาดหวังว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลควรทำหน้าที่ในการบริหารพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้มากที่สุด แต่การบริหารจัดการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยทั่วไปไม่ค่อยประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพดังที่รัฐให้ความคาดหวังซึ่งอาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ค่อยเข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเอง(www.bankew.org/Joomla/index)และการขาดการบริหารจัดการที่เหมาะสม (ผู้จัดการออนไลน์ 2552) เห็นได้จากข้อมูลที่ได้จากการรายงานผลการประเมินการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินสว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว และองค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพปี 2549-2551 ที่พบสภาพปัญหาสำคัญในท้องถิ่นในการกำกับดูแลของ อบต.หลายด้านเช่น ((www.noensawang.com ; www.mittaphap.go.th; www.lumkhaw.go.th) (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก ถนนขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ (2) ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประชาชนไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ขาดการจัดการและการวางแผนการผลิต ทำให้ผลผลิตเกิดความต้องการของตลาด ส่งผลให้ราคาตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง (3) ด้านสังคม ความร่วมมือของคนในชุมชน การแพร่ระบาดของยาเสพติดสวัสดิการด้านการดูแลคุ้มครอง

คนชรา คนพิการ สตรี เด็กและผู้ด้อยโอกาสไม่ทั่วถึง (4) ด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตนเองจากการระบาดของโรคติดต่อและการกำจัดพาหะนำโรค (5) ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงภาคบังคับ ขาดการส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขาดการดูแลรักษาและปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพของดินที่ใช้ทำการเกษตร ขาดการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งน้ำ การทำลายป่าไม้ การบุกรุกที่สาธารณะประโยชน์ ขาดการจัดการที่ดีเกี่ยวกับการกำจัดขยะ (7) ด้านการบริหารและการจัดการ ขาดความร่วมมือจากประชาชน ขาดความรู้ความเข้าใจที่ดีของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของงานในโครงการต่าง ๆ ปัญหาจากการคุ้มค่าของงบประมาณที่ประชาชนได้รับจากโครงการ ปัญหาการทุจริตในการประมูลงานโครงการ ในที่สุดปัญหาทั้งหมดก็ส่งสมเป็นปัญหาหลักนั่นก็คือ ปัญหาความยากจนของประชาชนในประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่แก้ไขได้ยากในปัจจุบัน ดังนั้นจำเป็นต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่น และการพัฒนาประเทศมีความเจริญก้าวหน้า และสิ่งแรกที่เราควรจะทำก่อนก็คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในชนบทซึ่งเป็นเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีความ

เข้มแข็งในระดับประเทศ (ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, 2539, หน้า 6-7)

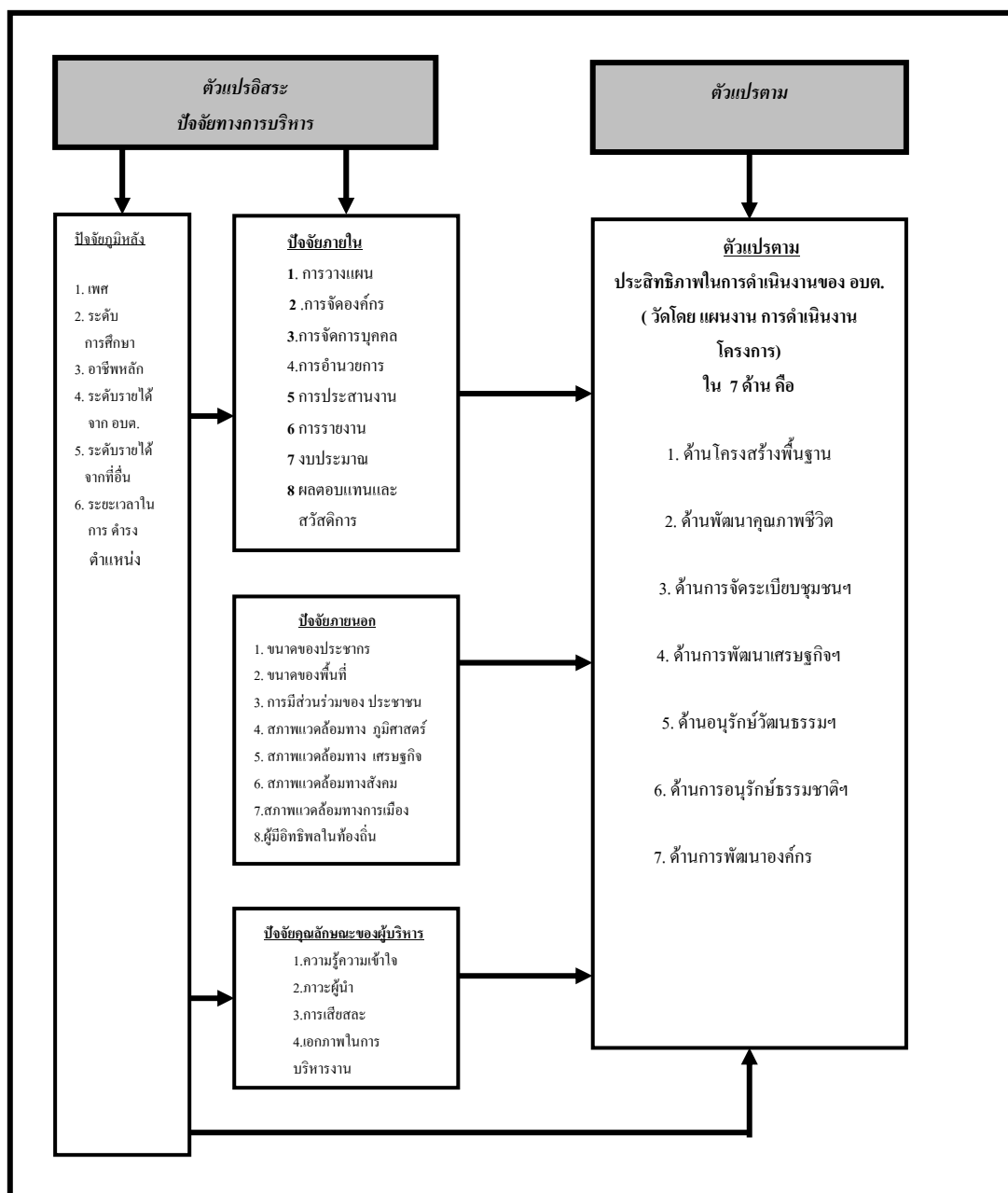
ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้นำชุมชนท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่สุดของประเทศ เพราะประชาชนที่มีคุณภาพจะสามารถพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ และสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างภาคภูมิใจโดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยประเทศอื่นๆ ด้วยศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ภายในประเทศชาติเป็นสำคัญ (ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, 2539, หน้า 6-7)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม เพศ ระดับการศึกษาและ อาชีพหลัก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. เพื่อสร้างสมการ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีความสัมพันธ์มากหรือน้อย
5. เพื่ออธิบายเส้นทางความสัมพันธ์ของปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อม ในแต่ละกรอบปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน ประเทศไทยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และ การพัฒนาพื้นที่ในเขตรับผิดชอบและรวมถึงการพัฒนาใน 7 ด้านได้แก่ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (2) ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต (3) ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย (4) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว (5) ด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (6) ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ (7) ด้านการพัฒนาองค์กร การบริหารจัดการ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขปรับปรุง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

ผู้บริหาร หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย
องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการบริหารงานในระดับตำบลและหมู่บ้าน เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรที่ได้รับการคาดหวังว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้ความพยายามในการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพของชุมชนชนบททั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมให้เป็นจริงได้ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการปกครองตนเองและมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านบริหารบุคคล งบประมาณและพัสดุด้วยตนเอง ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง การกระจายอำนาจการปกครองในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล มีปัจจัยที่เอื้อและขัดขวางต่อความสำเร็จขององค์กรมากมาย จึงอยู่ในความ

สนใจของหลายฝ่าย ทั้งฝ่ายการเมือง ฝ่ายข้าราชการประจำ นักวิชาการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป ที่ต้องการให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดต่อประชาชน

โครงสร้างของ องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุด เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกรรมการบริหาร ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหัวหน้างานบริหาร ภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ เช่น สำนักงานปลัดส่วนการคลัง ส่วนสาธารณสุข ส่วนการศึกษา ส่วนการโยธา (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรมีสภานิติเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

หมู่บ้านละสามคน องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล หนึ่งคน ซึ่งมาจากการ
เลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
องค์ประกอบการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน

(1) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและ
ทบวงการเมือง (2) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่น
ที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ใน
กฎหมายรัฐธรรมนูญ (3) มีอิสระในการปกครอง
ตนเอง (4) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
(5) มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
(6) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง (7) มีอำนาจ
หน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ (8) มีอำนาจออก
ข้อบังคับ เป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขต
ของกฎหมายแม่บท (9) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลาง
ในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐาน
ทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์
ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทาง
การเมือง และกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับ
หนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการ
ปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการ
ปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์กรที่เป็นสถาบัน
ที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญคือ
ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครอง
ตนเองอย่างกว้างขวาง สรุป อาจกล่าวได้ว่า การ
ปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐได้กระจาย
อำนาจบริหารให้แก่ประชาชนปกครองตนเองใน
ชุมชนที่มีพลเมืองหนาแน่นพอสมควร และมีรายได้
เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
ควบคุมดูแลของรัฐ การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบ

การปกครองที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นรากแก้วของ
การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะเป็น
การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้การปกครอง
ในระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความ
ชำนาญ และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
ปกครองระดับชาติในโอกาสต่อไป

**ประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนา
ท้องถิ่น** หมายถึง ผลสำเร็จจากงานที่ดำเนินการ
ทำ ผลงานนั้นต้องมีคุณภาพและได้คุณภาพและผล
จากโครงการที่ทำสำเร็จจากโครงการนั้นประชาชน
ได้ใช้ประโยชน์และได้รับประโยชน์จริงจาก
โครงการที่ทำ ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดใน
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาท้องถิ่นใน 7
ด้าน ดังนี้ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค
และสาธารณูปการ (2) ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต
(3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษา
ความสงบเรียบร้อย (4) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและ
การท่องเที่ยว (5) ด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี
และภูมิปัญญาท้องถิ่น (6) ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม (7) ด้านการพัฒนาองค์กร การ
บริหารจัดการ

จากแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล
กระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารดำเนินงาน
การปกครองท้องถิ่นผลงานวิจัยหลายชิ้น
(references) บ่งชี้ว่ามีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ
ประสิทธิภาพในการบริหารดำเนินงานการปกครอง
ท้องถิ่น 3 ปัจจัยหลัก ๆ คือ (1) ปัจจัยจากตัวแปร
ภายใน คือ การวางแผน, การจัดองค์การ, การจัดการ
บุคคล, การอำนวยการ, การประสานงาน, การ
รายงาน, การงบประมาณ, ผลตอบแทนและ
สวัสดิการ (2) ปัจจัยจากตัวแปรภายนอก คือ ขนาด

ของประชากร, ขนาดของพื้นที่, สภาพภูมิศาสตร์, การมีส่วนร่วมของประชาชน, สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ, สภาพแวดล้อมทางสังคมและสภาพแวดล้อมทางการเมืองและผู้มีอิทธิพล (3) ปัจจัยจากตัวแปรทางคุณลักษณะของคณะผู้บริหาร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ภาวะผู้นำ การเสียสละ เอกภาพในการบริหารงาน (Millet 1954, p. 5 อ้างถึง กุลธน ธนาพงศธร 2534, หน้า 6 ; Fayol 1949 อ้างถึง ใน สมพงษ์ เกษมสิน 2526, หน้า 28-32)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบวัดครั้งเดียวเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น มีลักษณะคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลผู้วิจัยทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .821

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ องค์กรการบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยซึ่งมีจำนวน

ทั้งหมด 6,157 อบต. (ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2551) ใช้หลักการกำหนดขนาดตัวอย่าง ของ Yamane's แล้วสุ่มประชากรทั่วประเทศ คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสานและภาคกลางได้กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวนทั้งหมด 378 องค์กรบริหารส่วนตำบล และเก็บข้อมูลจาก นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ใช้สถิติเปรียบเทียบ วิเคราะห์ข้อมูล ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร ใช้สถิติ วิเคราะห์การถดถอยพหุ (multiple regression analysis) และใช้สถิติ วิเคราะห์อิทธิพลเส้นทางผลกระทบทางตรงและทางอ้อม (path analysis) ของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

จากการวิจัยประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบล ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ พบว่า

1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับ มีประสิทธิภาพมาก ($\bar{X}=4.04$) และพบว่าองค์ประกอบของ ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย 7 ด้าน มีระดับประสิทธิภาพดังนี้คือ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น

ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมาก ($\bar{X} = 4.06$) (2) ด้านคุณภาพชีวิตระดับประสิทธิภาพ การดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมาก ($\bar{X} = 4.08$) (3) ด้าน จัดระเบียบชุมชนและรักษาความสงบ ระดับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมาก ($\bar{X} = 4.0$) (4) ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวระดับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) (5) ด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับประสิทธิภาพการ ดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมาก ($\bar{X} = 3.84$) (6) ด้าน อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมาก ($\bar{X} = 3.88$) (7) ด้านการพัฒนาองค์กรระดับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมากที่สุด ($\bar{X} = 4.19$)

2. ปัจจัยทางด้านภูมิหลังที่มีความสัมพันธ์กับ ตัวแปรตามประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นพบมี 4 ตัวแปรได้แก่ (1) ตัวแปร ทางด้านการศึกษา (2) ตัวแปรทางด้านอาชีพหลัก (3) รายได้ที่ได้รับจาก อบต. และ (4) รายได้ที่ได้รับ จากที่อื่น ในการวิจัยครั้งนี้จากการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับของการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการ พัฒนาท้องถิ่นมากที่สุดคือ มีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาคือ ระดับมัธยม ศึกษา ตอนปลายหรือ ปวช. ตัวแปรทางด้านอาชีพหลักในการ วิจัยครั้งนี้พบว่า อาชีพหลักที่มีประสิทธิภาพใน

การพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุดได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคืออาชีพหลักเป็นนักการเมืองท้องถิ่น

3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น

ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น พบมี 7 ตัวแปร ได้แก่ (1) ด้านการวางแผน (2) ด้าน การอำนวยความสะดวก (3) ด้านการประสานงาน (4) ด้าน การรายงาน (5) ด้านการงบประมาณที่จัดเก็บได้เอง (6) ด้านการงบประมาณที่รัฐสนับสนุน (7) ด้าน ผลตอบแทนและสวัสดิการ

ปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น พบมี 6 ตัวแปร ได้แก่ (1) ขนาดของพื้นที่ (2) ด้าน การมีส่วนร่วมของประชาชน (3) ด้านสภาพแวดล้อม ทางภูมิศาสตร์ (4) ด้านสภาพแวดล้อมทาง (5) ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง (6) ด้านผู้มี อิทธิพลในท้องถิ่น

ปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผล กระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนา ท้องถิ่นพบมี 2 ตัวแปร ได้แก่ (1) ด้านภาวะผู้นำ (2) ด้านเอกภาพในการบริหารงาน

4. ผลการศึกษาสมการ อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลมีดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Total Efficacy} = & b_0 (.45.386) + b_1 (.932) \text{ lead} + b_2 (.864) \text{ plan} + \\ & b_3 (-.681) \text{ comm.} + b_4 (.509) \text{ freed} + b_5 (-.492) \\ & \text{bubg1} + b_6 (.485) \text{ part} + b_7 (.485) \text{ extra} + b_8 \\ & (-.429) \text{ incom} + b_9 (.402) \text{ socie} + b_{10} (.350) \\ & \text{power} + b_{11} (-.294) \text{ Poli} + b_{12} (.259) \text{ repor} + \\ & b_{13} (.217) \text{ bubg2} + b_{14} (.187) \text{ wage} + b_{15} \\ & (-.182) \text{ coord} + b_{16} (-.165) \text{ geogr} + b_{17} (.271) \text{ Size} \\ & (R .806 \quad R \text{ Square .649} \quad F 20.705 \quad p .000) \end{aligned}$$

5. เส้นทางการสัมพันธ์ของปัจจัยทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น

ผลการศึกษาเส้นทางการอิทธิพลของกรอบปัจจัยภายใน

ความสัมพันธ์ในกรอบปัจจัยภายในองค์กรพบว่า ตัวแปรที่มีค่าสถิติผลกระทบทางตรงและทางอ้อม ต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ อายุอาชีพหลัก การจัดการองค์กร ผลตอบแทนและสวัสดิการ ส่วนการวางแผน มีค่าสถิติที่มีผลกระทบทางตรงต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ไม่มีผลกระทบทางอ้อม

ผลการศึกษาเส้นทางการอิทธิพลความสัมพันธ์ในกรอบปัจจัยภายนอกองค์กร

ในกรอบปัจจัยภายนอกองค์กรพบว่า ตัวแปรที่ไม่มีค่าสถิติผลกระทบทางตรงต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่มีผลกระทบทางอ้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ส่วน สภาพแวดล้อมทางการเมืองมีค่าสถิติผลกระทบทางตรงแต่ไม่มีผลกระทบทางอ้อม และผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นมีค่าสถิติผลกระทบทางตรงและทางอ้อม

ผลการศึกษาเส้นทางการอิทธิพลความสัมพันธ์ของกรอบปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล

ในกรอบปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่า ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ และ ภาวะผู้นำมีค่าสถิติผลกระทบทางตรงต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่มีค่าสถิติผลกระทบทางอ้อม ระดับ

การศึกษา และ อายุต่างมีค่าสถิติผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

การอภิปรายผล

จากการศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย โครงการที่จะศึกษา 7 ด้าน ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย พบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยอยู่ในระดับมีประสิทธิภาพมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอิสริยา อนุมาศเมธา (2542) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี และประจักษ์ วงศ์ปัญญา (2545) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ถึงแม้ว่าผลการวิจัยประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจะมีประสิทธิภาพในระดับที่ดีแต่เมื่อกลับไปดูโครงการที่ทำบางโครงการผลการวิจัยพบว่า บางโครงการประชาชนได้รับประโยชน์น้อยไม่คุ้มค่าของงบประมาณที่ทำลงไปจนประชาชนเสียประโยชน์เสียโอกาส ในการพัฒนาชนบทหรือการพัฒนาท้องถิ่นต้องมองประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับเป็นจุดหลักสำคัญ ในการพัฒนาแต่ละโครงการ

1. การให้ความสำคัญของปัจจัยในการพัฒนาท้องถิ่นในกรอบปัจจัยภายในองค์กรพบว่า

องค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการให้ความสำคัญการดำเนินงานการวางแผนในระดับมากที่สุดและในด้าน การดำเนินงานด้านการจัดองค์กร การจัดการบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และผลตอบแทนและสวัสดิการ มีระดับการให้ความสำคัญการดำเนินงานการในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันมีการใช้ทฤษฎีระบบของการบริหารจัดการงานมากขึ้นจึงทำให้องค์กรทุกองค์กรเห็นความสำคัญของการบริหารงานตามตัวแบบของทฤษฎี จึงทำให้ปัจจัยภายในมีความสำคัญในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับที่ให้ความสำคัญสูงถึงสูงที่สุดซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ลูเธอร์ กูลิค และ ลินคอล์ เออร์วิค (1937, p. 17) ที่กล่าวว่า ในกระบวนการบริหารจัดการงานทุกขั้นตอนย่อมมีความสำคัญเท่ากันหมด เพราะทุกขั้นตอนมีความเชื่อมโยงกัน หากไม่ให้ความสำคัญที่เท่าเทียมกันเมื่อขั้นตอนหนึ่งมีปัญหาก็จะทำให้ขั้นตอนอื่นๆมีปัญหาไปด้วยและจะทำให้เกิดปัญหาในภาพใหญ่ในที่สุด

2. การให้ความสำคัญในกรอบปัจจัยภายนอกองค์กรพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญในระดับสูงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เพราะว่า ในปัจจุบันการบริหารการพัฒนาในทุกองค์กรโดยเฉพาะในท้องถิ่นไม่ว่าในประเทศหรือนอกประเทศต่างให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะนั่นหมายถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การสอดคล้องกับหลักการและยุทธวิธีในการพัฒนาชนบท ดังที่ ชินรัตน์ สมสืบ (2539, หน้า8-46) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์

หนึ่งของการพัฒนาชนบท โดยหลักการหัวใจของการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ที่อำนาจในการตัดสินใจของประชาชนที่จะเลือกดำเนินชีวิตในชุมชนหรือกิจกรรมการพัฒนาอย่างไรด้วยตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านสภาพ

แวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าปัญหาที่จะเกิดจากปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์มีน้อยกว่าในอดีตเพราะในปัจจุบันนี้สภาพทางภูมิศาสตร์ถูกพัฒนาให้ดีขึ้นแล้วจากในอดีต และการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นก็มากขึ้นในปัจจุบันจึงส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญต่อสภาพทางภูมิศาสตร์น้อยลง องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าปัญหาที่จะเกิดจากปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ มีน้อย เรื่องปัญหาของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องระดับประเทศ ส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นหรือชนบทนั้นปัญหาทางเศรษฐกิจไม่ค่อยส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าไร

ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จากการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการให้ความสำคัญการดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าปัญหาที่จะเกิดจากปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นปัญหาที่มีความสำคัญน้อยในการพัฒนาท้องถิ่นเพราะว่าในสังคมในท้องถิ่นเป็นสังคมที่แคบกว่าในสังคมเมืองและในสังคมท้องถิ่นเป็นสังคมที่มี

ความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากเหมือนเป็นสังคม
ครอบครัวเดียวกัน เมื่อเกิดปัญหาจะได้รับแก้ไ
ปัญหาย่างรวดเร็วและถูกต้องที่สุด

ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง จาก
การศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับ
การให้ความสำคัญการดำเนินงานด้านสภาพ
แวดล้อมทางการเมืองในระดับปานกลาง ทั้งนี้
เป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าปัญหา
ที่จะเกิดจากปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมทาง
การเมือง มีน้อย เรื่องปัญหาของสภาพแวดล้อมทาง
การเมือง เป็นเรื่องระดับประเทศ ส่วนในการพัฒนา
ท้องถิ่นหรือชนบทนั้นปัญหาทางสภาพแวดล้อม
ทางการเมือง ไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อพัฒนาท้องถิ่นจึง
ไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าไร

ด้านผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น จากการศึกษา
พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการให้
ความสำคัญผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นในระดับปานกลาง
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเห็น
ว่าปัญหาที่จะเกิดจากปัจจัยในด้านผู้มีอิทธิพลใน
ท้องถิ่นมีน้อย ในการพัฒนาท้องถิ่นจึงให้
ความสำคัญน้อย อาจเนื่องมาจากเหตุที่ให้
ความสำคัญน้อย ก็เพราะว่าบุคคลหรือผู้บริหารใน
ท้องถิ่นส่วนใหญ่ในสังคมชนบท ก็คือ ผู้บริหารและ
คณะบริหาร ที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล
นั่นเอง

3. การให้ความสำคัญในกรอบปัจจัย ลักษณะส่วนบุคคลพบว่า

ด้านความรู้ความเข้าใจ จากการศึกษาพบว่า
มีระดับของคะแนนคุณลักษณะของผู้บริหารด้าน
ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้
เป็นเพราะว่าปัจจัยทางด้าน ความรู้ความเข้าใจ ใน
องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกันมากใน

การดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับผล
การศึกษาของหลายท่านที่สรุปว่า ความรู้ความเข้าใจ
ของบุคคลมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับการ
พัฒนาท้องถิ่น เช่น วัฒนา คำฤทธิ์ (2540)

ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการ
ดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า
ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลมีผลต่อการบริหารงานองค์การบริหาร
ส่วนตำบลมากอยู่ในระดับสูง และชูชาติ กีฬาแปง
(2539) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้นำท้องถิ่น
ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัด
เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของ
ผู้นำท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบการดำเนินงานในองค์การ
บริหารส่วนตำบลทั้งฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบลและฝ่ายคณะกรรมการบริหารที่มีต่อการ
ปกครองท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ ความ
เข้าใจ เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับ
ที่ดีมาก

ด้านการเสียสละ จากการศึกษาพบว่า มี
ระดับของคะแนนคุณลักษณะของผู้บริหารด้านการ
เสียสละในระดับมาก ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่าปัจจัย
ทางด้าน การเสียสละ ในองค์การบริหารส่วนตำบล
ให้ความสำคัญกันมากในการดำเนินงานการพัฒนา
ท้องถิ่น ซึ่งท้องถิ่นจะพัฒนาหรือไม่พัฒนาส่วน
ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวผู้บริหารและ คณะผู้บริหารด้วยว่ามี
ความทุ่มเทและมีความเสียสละแค่ไหนในการที่ตั้งใจ
ที่จะพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาท้องถิ่นหรือการการ
พัฒนาชนบทต้องทำด้วยใจรัก ปราศจาก
ที่จะให้
ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าทำด้วยสามัคคี
อันที่
อยาก
จะพัฒนาท้องถิ่นจริง ๆ ไม่ใช่ทุ่มเทพัฒนาเพื่อ
หาเงินเข้ากระเป๋าตัวเอง สอดคล้องกับพระราชดำรัส

ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ พระราชทานแก่นักพัฒนาของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2512 ที่พระที่นั่งอัมพรสถานไว้ว่า การพัฒนาชนบทเป็นงานที่สำคัญ เป็นงานที่ยากเป็นงานที่จะต้องทำให้ได้ด้วยความสามารถ ด้วยความฉลาด คือทั้งเฉลียวฉลาด ทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ มิได้มุ่งที่จะหาเงินด้วยวิธีการใด ๆ ใครอยากหาเงินขอให้ลาออกจากตำแหน่งไปทำการค้าดีกว่า เพราะว่าทำผิดพลาดไปแล้วบ้านเมืองเราล่มจมแล้วเราอยู่ไม่ได้ก็เท่ากับเสียหมดทุกอย่าง

ด้านเอกภาพในการบริหารงาน จากการศึกษาพบว่า มีระดับของคะแนนคุณลักษณะของผู้บริหารด้านเอกภาพในการบริหารงานในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยทางด้าน เอกภาพในการบริหารงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกันมากในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น ความอิสระในการบริหารงานทำให้เกิดความคล่องตัว ความรวดเร็วในการทำงานซึ่งผลของการวิจัย สอดคล้องกับ ลิขิต ชีรเวทิน เรื่อง การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท (2525, หน้า 23-25) สุรศักดิ์ ตรีมงคล เรื่อง บทบาทของสภาตำบลในการพัฒนาชนบท (2523, หน้า 112) และโกวิท พวงงาม เรื่อง ศักยภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาและอุปสรรค (2539, หน้า 35) ซึ่งผลการวิจัยทั้ง 3 ท่าน ชี้ว่าเอกภาพในการบริหารงานนั้นมีความสำคัญ และมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่นหรือชนบททั้งสิ้น

ด้านภาวะผู้นำ จากการศึกษาพบว่า มีระดับของคะแนนคุณลักษณะของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยทางด้าน ภาวะผู้นำ ในองค์การบริหารส่วนตำบลให้

ความสำคัญกันน้อย ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลประเมินผลปัญหาที่อาจเกิดจากตัวเองไม่ได้เพราะว่าปัจจัยทางภาวะผู้นำเกิดจากตัวเองเป็นปัจจัย ที่อาจจะกล่าวได้ว่า เป็นนามธรรม ประเมินเข้าข้างตัวเอง ว่าน่าจะทำให้เกิดปัญหาน้อย จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญที่จะมาเป็นปัญหาหรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบในการทำงานการพัฒนาท้องถิ่นของตัวเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผล การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย สามารถนำข้อเสนอแนะครั้งนี้ไปปรับปรุงและระมัดระวังปัจจัยต่างที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆดังนี้

1. ควรปรับปรุงคุณภาพของงานโครงการต่างๆ ให้มีคุณภาพสูงที่สุดจากการวิจัยศึกษาพบว่า มีระดับของคุณภาพงานอยู่ที่ปานกลางและมากเป็นส่วนใหญ่และควรศึกษาความคุ้มค่าของโครงการที่ทำและความคุ้มค่าของเงินงบประมาณด้วยเพราะจากการศึกษาวิจัยพบว่าบางโครงการประชาชนได้ใช้และได้รับประโยชน์น้อย

2. ควรระมัดระวังปัจจัยภายในองค์การคือ (1) ตัวแปรการวางแผนพบว่าเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลกระทบมากในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นและจากการศึกษาพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องใช้หรือคำนึงถึงในการวางแผนก็คือการประชุมปรึกษากันในการทำงานและระหว่างการค้าดำเนินการทำงาน (2) ตัวแปรการอำนวยความสะดวกซึ่งพบว่า ดัชนีที่สำคัญที่สุดใน

การอำนวยความสะดวก การประชุมเน้นย้ำ

ผู้ได้บังคับบัญชาเสมอในเรื่องการทำงาน

(3) ตัวแปรการประสานงานซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดในการประสานงานคือในการประสานงานต้องใช้การสื่อสารให้มาก (4) ตัวแปรการรายงานซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดในการรายงานคือต้องทราบทุกปัญหาในเรื่องความเคลื่อนไหวของประชาชนในการทำงานพัฒนาท้องถิ่น (5) ตัวแปรงบประมาณที่จัดเก็บได้เองซึ่งพบว่างบประมาณที่จัดเก็บได้เองที่เหมาะสมกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นคือน้อยที่สุดต่ำกว่า 1 แสน มากที่สุด 5 ล้านบาท (6) ตัวแปรงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐซึ่งพบว่างบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐที่เหมาะสมกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นคือน้อยที่สุด ต่ำกว่า 1 ล้านบาท มากที่สุด 80 ล้านบาทขึ้นไป (7) ตัวแปรผลตอบแทนและสวัสดิการซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดของผลตอบแทนและสวัสดิการคือการได้รับความสะดวกรวดเร็วในการเบิกจ่ายค่าการศึกษาของบุตรรองลงมาคือการได้รับเบี้ยเลี้ยงในการเดินทาง

3. ควรระมัดระวังปัจจัยภายนอกองค์กรคือ

(1) ตัวแปรด้านขนาดของพื้นที่ พบว่าเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลกระทบในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นและจากการศึกษาพบว่า ขนาดของพื้นที่ที่เหมาะสมกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นคือ 150.1 กม.- 200 กม. (2) ตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การรับฟังแนวคิดของประชาชนมาปรับเป็นนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น (3) ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์คือปัญหาของภัยจาก

ธรรมชาติ (4) ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางสังคมซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดของสภาพแวดล้อมทางสังคมคือการขัดแย้งของประชาชน ในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นและเรื่องปัญหาของแหล่งมั่วสุก ยาเสพติดและเด็กติดยา (5) ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางการเมืองซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดของสภาพแวดล้อมทางการเมืองคือการขัดแย้งกันในผลประโยชน์ทางการเมืองในท้องถิ่น (6) ตัวแปรผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นซึ่งพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นคือผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น

4. ควรระมัดระวังปัจจัยทางคุณลักษณะ

ส่วนบุคคล คือ (1) ตัวแปรเอกภาพในการบริหาร พบว่าเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลกระทบ ในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นและจากการศึกษาพบว่าดัชนีที่สำคัญที่สุดของเอกภาพในการบริหารงานคือการยึดถือมติข้อบังคับและระเบียบเป็นหลักในการบริหารกิจการและผู้บริหารต้องไม่ก้าวถ่างซึ่งกันและกัน (2) ตัวแปรภาวะผู้นำพบว่าเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบมากที่สุดและส่งผลกระทบทางตรงต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น ดัชนีที่สำคัญที่สุดของภาวะผู้นำคือผู้นำต้องมีส่วนร่วมในแนวความคิดการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น

จากการเสนอแนะครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอแนะในภาพรวมของ องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ถ้าจะนำไปใช้ควรจะศึกษาและทดลองนำไปใช้และปรับปรุงการบริหารจัดการในท้องถิ่น ของแต่ละท้องถิ่นตามสถานการณ์ในท้องถิ่นนั้น ๆ และควรมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามกาลสมัยด้วย

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. (2539). ศักยภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปัญหา และอุปสรรค. *วารสารข้าราชการ*, 4(6), 2539: 35-39.
- ชินรัตน์ สมสืบ และคณะ. (2539). *การพัฒนาชนบท*. เอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ชูชาติ กีฬาแปง. (2539). ทศนะผู้นำท้องถิ่นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล. *กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประจักษ์ วงศ์ปัญญา. (2545). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล *กรณีศึกษา อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: ม.ป.พ.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2552). ค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2552, จาก www.boybdream.com Webdesign.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี และคณะ. (2539). *เอกสารการสอนการพัฒนาชนบท*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ลิขิต ชีรเวคิน. (2525). *การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท*. นนทบุรี: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัฒนา คำฤทธิ์. (2540). *ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานสถิติและแห่งชาติ. (2550-2551). กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2545-2551). *เอกสารการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุรัช ศิริไกร. (2545). *เอกสารการสอนชุดวิชาแนวคิดด้วยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุรศักดิ์ ศรีมงคล. (2523). *บทบาทของสภาตำบลในการพัฒนาชนบท*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- อิสริยา อนุมาศเมธา. (2542). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Luther, G., & Lyndall, U. (1937). *Paper on The Science Of Administration*. New York: McGraw-Hill

